

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA

13.05.2024. – 17.05.2024.

ODJELJENJE ZA BANKARSTVO, SLUŽBA FRONT OFFICE

Sarajevo, 20.05.2024. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
13.05.2024. – 17.05.2024.

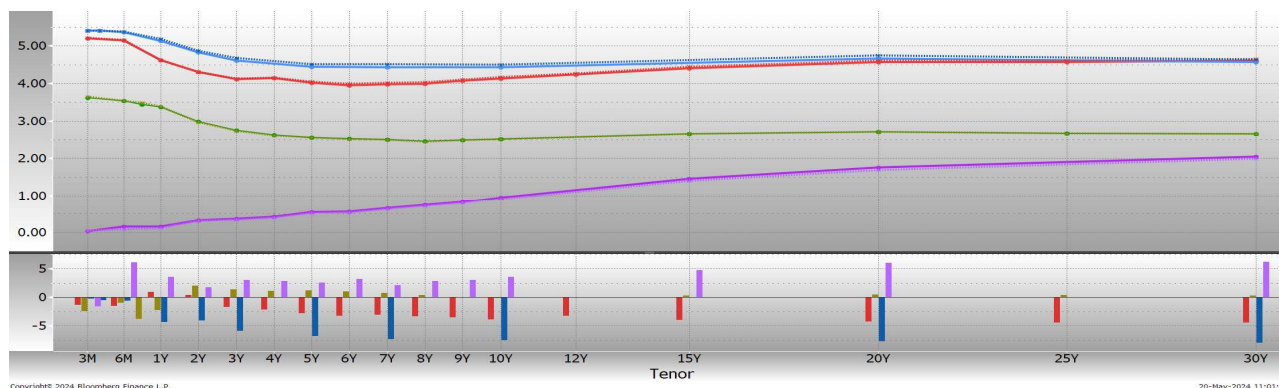
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	10.5.24	17.5.24	10.5.24	17.5.24	10.5.24	17.5.24	10.5.24	17.5.24
2 godine	2,97	2,99 ↗	4,87	4,82 ↘	4,32	4,31 ↘	0,32	0,34 ↗
5 godina	2,55	2,56 ↗	4,51	4,45 ↘	4,04	4,01 ↘	0,52	0,55 ↗
10 godina	2,52	2,52 →	4,50	4,42 ↘	4,17	4,13 ↘	0,91	0,95 ↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	10.5.24	17.5.24
3 mjeseca	3,688	3,638 ↘
6 mjeseci	3,538	3,528 ↘
1 godina	3,411	3,377 ↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 17.05.2024. godine (pune linije) i 10.05.2024. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica sigurnijih članica eurozone nisu zabilježili veće promjene u odnosu na prethodnu sedmicu, iako je tokom sedmice zabilježeno volatilno kretanje. Prinosi njemačkih obveznica srednjeg i kraćeg roka dospijeća su povećani za 1 do 2 bazna poena, dok su prinosi italijanskih obveznica smanjeni između 2 i 4 bazna poena. Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za maj, ekonomski analitičari prognoziraju da će ekonomija u eurozoni u tekućoj godini zabilježiti ekspanziju po stopi od 0,7%, dok se za 2025. i 2026. godinu prognozira stopa od 1,4%. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je blago povećana na 2,4% (prethodno prognozirano 2,3%), dok je za narednu godinu povećana na 2,1% sa prethodno prognoziranih 2,0%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će ECB do kraja II kvartala smanjiti referentnu kamatnu stopu za 25 baznih poena, dok vjerovatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 30%.

Veći broj članova UV ECB ukazao je na opasnost od preranog dodatnog smanjenja kamatnih stopa nakon vjerovatnog prvog smanjenja u junu.

Predsjednik Deutsche Bundesbank Nagel je napomenuo da bi novi okvir kamatnih stopa ECB-a mogao obeshrabrati pozajmljivanje na tržištu novca. Najavljen u martu, okvir postavlja raspon od 15 baznih poena između kamatnih stopa koje banke zarađuju na depozite u centralnoj banci i stope koju plaćaju kada se zadužuju od nje. Nagel vjeruje da bi

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na osnovu njih.

ovaj uski raspon mogao isključiti mnoge transakcije sa tržišta, navodeći banke da se više oslanjaju na ECB kada je u pitanju finansiranje.

Evropska komisija je objavila prognoze za kretanje BDP i stope inflacije za eurozonu za tekuću i narednu godinu. Prognozirana stopa rasta BDP za tekuću godinu iznosi 0,8%, dok se u 2025. godini očekuje ubrzanje rasta na 1,4%. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu iznosi 2,5%, a za narednu 2,1%. ECB je upozorila na značajne rizike po finansijsku stabilnost zbog globalnih geopolitičkih tenzija i predstojećih izbora. Dvogodišnji pregled finansijske stabilnosti je istakao ranjivost tržišta na iznenadne promjene raspoloženja, što potencijalno dovodi do volatilnosti. Izvještaj naglašava finansijsku krhkost eurozone i potencijal za velike tržišne reakcije na negativne vijesti, uprkos projekcijama snažnijeg ekonomskog rasta i sporije inflacije do 2025. godine. BDP eurozone je zabilježio rast od 0,3% u I kvartalu, koja je sa tako snažnim performansama ključnih ekonomija izašla iz recesije. Međutim, sekretar za ekonomiju EU Gentiloni je upozorio na potencijalne utjecaje geopolitičkih tenzija, ističući blizinu dva ratna regiona.

Vijeće poreskih eksperata u Njemačkoj je revidirao svoje projekcije, očekujući 80,7 milijardi EUR manje od ukupnih poreskih prihoda za period 2024–2028. godine u odnosu na prethodnu prognozu. Ministar finansija Lindner je ukazao na potrebu za ekonomskim zaokretom i naglasio važnost izbjegavanja novih dugova.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno	Prethodni
			stanje	period
1.	Stopa inflacije – EZ (final.) APR	2,4%	2,4%	2,4%
2.	Stopa temeljne inflacije – EZ (final.) APR	2,7%	2,7%	2,9%
3.	Stopa inflacije – Italija (final.) APR	1,0%	0,9%	1,2%
4.	Stopa inflacije – Francuska (final.) APR	2,4%	2,4%	2,4%
5.	Stopa inflacije – Njemačka (final.) APR	2,4%	2,4%	2,3%
6.	Stopa inflacije – Španija (final.) APR	3,4%	3,4%	3,3%
7.	BDP – EZ (Q/Q) prelim. I kvartal	0,3%	0,3%	-0,1%
8.	BDP – Holandija (Q/Q) prelim. I kvartal	0,3%	-0,1%	0,3%
9.	Trgovinski bilans – Italija (u milijardama EUR) MAR	-	4,34	6,0
10.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G) MAR	-1,3%	-1,0%	-6,3%
11.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR) MAR	-	2.894,7	2.871,7
12.	ZEW indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka MAJ	46,4	47,1	42,9
13.	Zaposlenost – EZ (Q/Q) prelim. I kvartal	-	0,3%	0,3%
14.	ILO stopa nezaposlenosti – Francuska (Q/Q) I kvartal	7,5%	7,5%	7,5%
15.	Stopa nezaposlenosti – Holandija APR	3,6%	3,7%	3,6%

SAD

Kada je u pitanju finansijsko tržište u SAD, u fokusu protekle sedmice je bilo objavljivanje podataka o indeksima potrošačkih i proizvođačkih cijena, koji su ukazali na očekivano usporenje, a što se odrazilo na smanjenje prinosa američkih državnih obveznica duž cijele krive. Zvaničnici Fed-a su bili aktivni u komentaranju monetarne politike. Predsjednik Fed-a iz Mineapolisa Kashkari je ponovio da Fed vjerovatno treba zadržati kamatne stope na sadašnjem nivou “još neko vrijeme“ i doveo u pitanje koliko one sputavaju američku ekonomiju. Goolsbee iz Čikaga je pozdravio usporavanje rasta cijena u aprilu, ali je istakao da i dalje ima prostora za još više dezinflacije. Predsjednik Fed-a iz Njujorka Williams je naglasio pozitivan razvoj podataka koji ukazuju na usporavanje inflacije, ali je naveo da to nije dovoljno da se opravda kratkoročno smanjenje kamatnih stopa. Izrazio je uvjerenje da je trenutna monetarna politika primjerena i da trenutno ne vidi potrebu da je pooštrava ili ublažava. Barkin iz Ričmonda je napomenuo da inflacija još nije dostigla ciljani nivo Fed-a. Napomenuo je da iako se proizvođači suočavaju sa otporom na povećanje cijena, kompanije iz uslužnog sektora i dalje percipiraju da imaju moć određivanja cijena i pokušavaju povećati cijene. Osim toga predsjednica Fed-a iz Clevelanda Mester je naglasila da pristigle ekonomske informacije sugerišu da će trebati više vremena da se pouzdano postigne ciljani nivo inflacije. Mester je izjavila da je duže zadržavanje restriktivnog stava mudro u ovom trenutku, s obzirom na to da kretanje inflacije postaje jasnije.

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

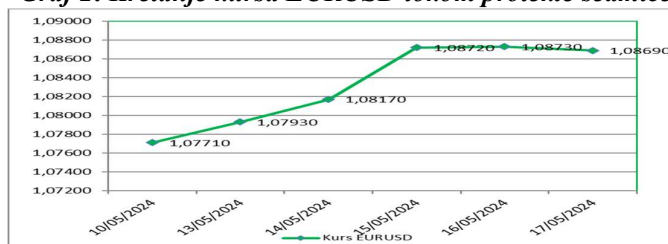
Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na osnovu njih.

Ministrica finansija Yellen je izjavila da bi intervencije na valutnim tržištima trebale biti rijetke i dobro komunicirane, naglašavajući da zemlje članice G-7 trebaju podržavati devizne kurseve određene na tržištu. Također je istakla da pomno prati kurseve USD u odnosu na glavne valute kao što su EUR, JPY i CNY.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije (G/G)	APR	3,4%	3,4%	3,5%
2.	Temeljna inflacija (G/G)	APR	3,6%	3,6%	3,8%
3.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	APR	2,2%	2,2%	1,8%
4.	Vodeći indeks	APR	-0,3%	-0,6%	-0,3%
5.	Indeks cijena uvezenih dobara (G/G)	APR	0,4%	1,1%	0,4%
6.	Indeks cijena izvezenih dobara (G/G)	APR	-1,1%	-1,0%	-1,6%
7.	Broj inicijalnih zahtjeva nezaposlenih za pomoć	11. maj	220.000	222.000	232.000
8.	Broj kontinuiranih zahtjeva nezaposlenih za pomoć	4. maj	1.780.000	1.794.000	1.781.000
9.	Industrijska proizvodnja (M/M)	APR	0,1%	0,0%	0,1%
10.	Indeks započetih kuća (M/M)	APR	7,6%	5,7%	-16,8%
11.	Indeks građevinskih dozvola (M/M)	APR	0,9%	-3,0%	-5,0%

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

USD je deprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,0771 na nivo od 1,0869.

VELIKA BRITANIJA

Premijer Velike Britanije Sunak je tokom protekle sedmice najavio snažan ekonomski rast u Velikoj Britaniji od 0,6% u I kvartalu 2024. godine, te je potvrdio opće izbore u drugoj polovini godine, pozicionirajući se kao transformativni lider za izazovna vremena koja dolaze. Istraživanje ovlaštenog Instituta za osoblje i razvoj je pokazalo da britanski poslodavci očekuju povećanje plata za 4% u narednoj godini, u skladu sa prethodnim predviđanjima i očekivanjem da će u privatnom sektoru doći do rasta od 4%, a u javnom za 3%.

Ministar finansija Hunt je iznio planove za dalje smanjenje poreza na jesen u okviru kampanje za reizbor konzervativaca. Hunt tvrdi da bi laburisti morali povećati poreze da bi pokrili godišnji deficit od 10 milijardi GBP u svojim planovima potrošnje. Odluka o daljem smanjenju poreza zavisi od učinka ekonomije u narednim mjesecima. Nekoliko britanskih zajmodavaca je smanjilo stope na hipotekarne kredite, očekujući da će BoE uskoro smanjiti kamatne stope. Očekivanje smanjenja referentne kamatne stope BoE je smanjilo stope na swopove, što je utjecalo na cijene hipoteka.

Vlada Velike Britanije je izrazila zabrinutost zbog rastućeg saveza između Rusije i Kine, nazivajući to prijateljskom zapadnim zemljama i pozivajući evropske zemlje da pojačaju pomoć Ukrajini. Ovi komentari su uslijedili nakon nedavnog putovanja ruskog predsjednika Putina u Kinu, gdje su on i kineski predsjednik Xi Jinping obećali da će intenzivirati saradnju protiv američkog "obuzdavanja" i upozorili na rastuće nuklearne tenzije sa Zapadom.

Tržišni učesnici očekuju da će se stopa inflacije, koja će biti objavljena tokom sedmice, smanjiti na 2,1% sa 3,2% na godišnjem nivou.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Prosječne sedmične zarade zaposlenih (G/G)	MAR	5,5%	5,7%	5,7%
2.	Stopa nezaposlenosti	MAR	4,3%	4,3%	4,2%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, pa je kurs EURGBP zabilježio pad sa nivoa od 0,86002 na nivo od 0,85575. GBP je aprecirala i u odnosu na USD, pa je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,2525 na nivo od 1,2701.

JAPAN

Prinosi desetogodišnjih japanskih državnih obveznica su dostigli najviši nivo u posljednjih šest mjeseci, nakon što je BoJ objavila da kupuje manji iznos obveznica od očekivanog nivoa. Poslanik Liberalno-demokratske partije Takao Ochi je naglasio važnost rukovanja makroekonomskim politikama uz istovremeno rješavanje specifičnih problema kako bi se izbjeglo da Japan uđe u još jednu "izgubljenu deceniju". Ochi je u suprotnosti sa nekim drugim poslanicima vladajuće stranke koji se protive drugom povećanju kamatnih stopa.

Očekivanja investitora da će BoJ povećati kamatne stope su porasla nakon iznenadnog smanjenja operacija kupovine obveznica BoJ. Do promjene tržišnog pozicioniranja je došlo usred pritiska na JPY, koji je vođen velikim jazom između niskih kamatnih stopa u Japanu i mnogo većih troškova zaduživanja u SAD. BoJ je u petak ostavila nepromijenjen iznos obveznica koje kupuje na redovnim operacijama, doprinoseći blagoj deprecijaciji JPY.

Podrška premijeru Kishidi je smanjena u tri ankete koje su tokom vikenda sproveli lokalni mediji. Anketa ANN-a je pokazala pad od 5,6 poena na 20,7%. 39% ispitanika je željelo da vladajuća koalicija ostane na vlasti nakon sljedećih općih izbora, dok je njih 52% preferiralo da se Vlada promijeni. Guverner BoJ Ueda je izjavio da će tržišne vrijednosti, a ne knjigovodstvene vrijednosti, biti osnova ako banka odluči da rastereti svoje fondove kojima se trguje na berzi (ETF-ovi). On je ukazao na to da je potrebno vrijeme da se razmotri kako i hoće li se raspolagati holdingom ETF-a, bez neposrednih planova za rasterećenje te imovine. Vrijednosti ETF-ova BoJ se procjenjuju na oko 70 biliona JPY (450 milijardi USD).

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Proizvođačke cijene uslužnog sektora (G/G)	APR	0,8%	0,9%	0,9%
2.	BDP (Q/Q) P	I kvartal	-1,2%	-2,0%	0,0%
3.	Porudžbina mašinskih alata (G/G) P	APR	-	-11,6%	-3,8%
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	MAR	-	6,2%	-6,7%
5.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	MAR	-	1,3%	-0,5%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 167,76 na nivo od 169,17. JPY je blago aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 155,78 na nivo od 155,65.

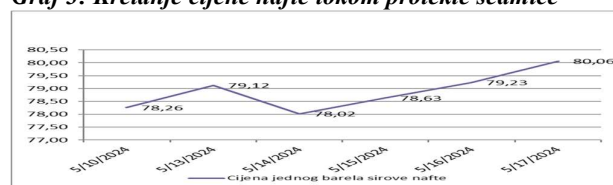

NAFTA I ZLATO

Cijena jednog barela sirove nafte na otvaranju tržišta u ponedjeljak je iznosila 78,26 USD (72,66 EUR). Cijena nafte je tokom protekle sedmice, izuzev utorka, imala trend rasta. U ponedjeljak je povećana jer je tržište odmjerilo signale zategnutijeg tržišta u odnosu na smanjene geopolitičke rizike. Irak je tokom vikenda poslao mješovite signale o daljem toku proizvodnje ovog energenta. Inicijalno, Irak je saopćio da je proizvodnju dovoljno smanjio i da neće pristati na daljnja smanjenja, ali je kasnije preokrenuo kurs, ukazujući na to da će slijediti odluku grupe OPEC-a na sljedećem sastanku 1. juna. U utorak je cijena nafte zabilježila smanjenje zbog učestale zabrinutosti za inflaciju u SAD koja utječe na izgleda tražnje. Prema podacima API, zalihe sirove nafte u SAD su tokom prošle sedmice smanjene za 3,1 milion barela, a smanjene su i zalihe benzina. OPEC+ ponovo razmatra složeno pitanje kapaciteta proizvodnje nafte svojih članica, što bi moglo utjecati na njihove napore za stabilizaciju tržišta. Glavni izvoznici poput Ujedinjenih Arapskih Emirata, Kazahstana, Iraka, Kuvajta i Alžira traže da se nivoi povećaju kako bi tokom 2025. godine proizvodili više sirove nafte. Očekuje se da će ovaj savez 22 zemlje, koji trenutno ograničava proizvodnju nafte kako bi spriječio višak ponude i podržao cijenu, na sastanku koji se održava 1. juna produžiti trenutne restrikcije i u drugoj polovini ove godine. Sredinom sedmice cijena nafte je povećana, nakon što su podaci EIA pokazali da su zalihe sirove nafte smanjene za 2,5 miliona barela u odnosu na prethodnu sedmicu, u poređenju sa konsenzusom o padu od 1,4 miliona barela. Krajem sedmice cijena ovog energenta je nastavila bilježiti rast jer su ekonomski pokazatelji velikih potrošača Kine i SAD-a pojačali nade u veću potražnju za ovim energentom. Proizvodnja sirove nafte u Iranu je dostigla nivo od 3,3 miliona barela dnevno u aprilu, izvijestila je Međunarodna agencija za energiju, što je najviši nivo od kada su SAD uvele sankcije 2018. godine.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 80,06 USD (73,66 EUR). Cijena nafte je povećana u odnosu na prethodnu sedmicu za 2,30%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

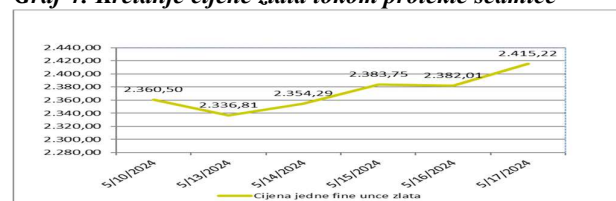
Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 2.360,50 USD (2.191,53 EUR).

Od utorka cijena zlata je bilježila rast. Početkom sedmice cijena ovog plemenitog metala je smanjena pod utjecajem očekivanja da će Fed zadržati svoju restriktivnu monetarnu politiku duži period. Ovo očekivanje došlo je dok su investitori čekali objavljivanje ključnih podataka o inflaciji u SAD krajem sedmice. Nakon objavljivanja podataka o stopi inflacije u SAD (očekivano usporena u aprilu), cijena zlata je zabilježila rast. Povećanje cijene zlata bilo je podstaknuto i slabijim USD, jer su investitori povećali očekivanja smanjenja kamatne stope Fed nakon slabijih ekonomskih podataka.

Krajem sedmice cijena zlata je nastavila bilježiti rast, koji je nastavljen i početkom ove sedmice, nakon vijesti o padu helikoptera u kojem je poginuo iranski predsjednik Raisi. Zabrinutost da bi navedeni događaj mogao pojačati geopolitičke tenzije na Bliskom istoku, u kombinaciji sa povećanim očekivanjima da će Fed početi ublažavati monetarnu politiku, utjecala je na rast cijene ovog plemenitog metala na rekordno visok nivo početkom ove sedmice.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila rekordnih 2.415,22 USD (2.222,12 EUR). Cijena zlata je zabilježila rast za 2,32% u odnosu na prethodnu sedmicu.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na osnovu njih.